

Kritiek van het Ethisch Bewustzijn. Van liefde met recht en rede. Deel II is een resumé van Ronald Commers' jarenlange colleges aan de Universiteit Gent over de wijsgerige ethiek rond één centrale stelling. De westerse 'taal van de ethiek' is het nooit te beëindigen proces van het menselijke 'zeggen' van het morele. Dit proces draait rond drie én slechts drie centrale inspiraties die de schat vormen waaruit de zich altijd ontvoogdende mensheid kan putten: de verstandelijke levenskunst die steunt op persoonlijke zelfvervolmaking; de naastenliefde in het ootmoedige besef van de individuele kwetsbaarheid en van het menselijke lijden; en ten slotte de gerechtigheid die telkens haar gelaat toont wanneer mensen hun lot samen in handen nemen om zich te bevrijden van de ellende en de slavernij. Het ethische domein herleid tot uitsluitend één van die drie inspiraties, is een leugen waarmee wij ons bedriegen en aan de zingeving van mens en wereld tekortdoen. In dit tweede boekdeel van *Kritiek van het Ethisch bewustzijn*, dat zowel een wijsgerige oefening is in synthetische interpretatie als een experiment in interpretatieve synthese, voert de schrijver, net als in het eerste boekdeel, de drie genoemde inspiraties van de westerse 'taal van de ethiek' terug tot hun gedenkwaardige oorsprongen. De verstandelijke levenskunst in het licht van de persoonlijke zelfvervolmaking; het nooit te vergeten ogenblik van Hellas. De naastenliefde in het licht van de existentiële kwetsbaarheid: het persisterende ogenblik van de christelijke verkondiging. En de gerechtigheid in het licht van de universele menselijke lotsverbondenheid in de strijd tegen ellende en slavernij: het nooit te vergeten ogenblik van Israël en de joodse profetieën.

RONALD COMMERS (*1946), gewoon hoogleraar ethiek en wijsbegeerte bij de vakgroep Wijsbegeerte en Moraalwetenschap, Universiteit Gent, publiceerde eerder al *Het Vrije Denken. Het ongelijk van een humanisme* (1991), *De Wijzen en de Zotten. De moderniteit en haar filosofie* (1995), *Tussen de Zichtbare en de Onzichtbare Wereld. Over vrijmetselaarsfilosofie en Mozart* (2008) en *Kritiek van het Ethisch Bewustzijn. Van liefde met recht en rede Deel I* (2009). Hij publiceerde wijsgerige essays over Ernst Bloch, Vladimir Jankélévitch (*Het Onzegbare en het Onuitsprekelijke. Ethiek, metafysica en muziek bij Vladimir Jankélévitch*, 2005), Thomas Hobbes, Niccolò Machiavelli, Karl Marx én Jeremy Bentham (*De overbodigheid en de noodzakelijkheid van de moraal*, 1982), Bernard Mandeville, Richard Rorty én Emmanuel Lévinas (*De mens is dood. Leve de mens, met anderen*, 1993). Binnen het domein van de praktische ethiek schreef hij boeken en bijdragen over onder andere het verval van de seksuele normativiteit en van de erotische beleving (*De Val van Eros. Over seksuele armoede vandaag*, 2000), over de ethiek van asiel en migratie (*Het Belgisch Asieldebat, met anderen*, 2001), over minderheden en gastvrijheid (in: *Buitenlandse minderheden in Vlaanderen-België*, 1985; *Denken aan de ander: rechten van mensen in een tijd van globalisering*, 2002). In 1996 richtte hij met zijn medewerkers aan de Universiteit Gent het Center for Ethics and Value Inquiry op, dat in een universitair internationaal samenwerkingsverband —International Global Ethics Association — twee wereldconferenties over 'Global Ethics' organiseerde (Gent, 2006, Melbourne, 2008).